

Mitä tarkoittaa kehitysvamma?

- Kehitysvamma tarkoittaa vaikeutta oppia ja ymmärtää asioita.
- Moni kehitysvammaisen ihminen tarvitsee toisten apua ja tukea. Jotkut tarvitsevat vain vähän apua, ja toiset tarvitsevat enemmän apua.

Lievä kehitysvamma

- Lievästi kehitysvammaisen ihminen voi esimerkiksi oppia lukemaan ja kirjoittamaan.
- Lievästi kehitysvammaisen aikuinen voi usein asua omassa kodissaan ja käydä töissä.

Vaikea kehitysvamma

- Vaikeasti kehitysvammaisen ihminen tarvitsee paljon apua.
- Jotkut vaikeasti kehitysvammaiset ihmiset eivät pysty lainkaan puhumaan.
- Jotkut pystyvät itse puhumaan vähän. Puhe voi olla epäselvää.
- Vaikeasti kehitysvammaisen ihminen voi kommunikoida myös ilmeillä, eleillä tai ääntelyllä. Hän voi käyttää apunaan viittomia, kuvia tai esimerkiksi puhelaitetta.

Kun luet kehitysvammaiselle ihmiselle

- Kun luet kehitysvammaiselle ihmiselle, keskity häneen. Puhu suoraan hänelle, älä puhu esimerkiksi hoitajalle.
- Puhuttele häntä nimeltä. Kerro, kuka olet ja mitä aiot tehdä seuraavaksi.
- Anna hänelle mahdollisuus osallistua keskusteluun.
- Ota huomioon, millä tavalla hän kommunikoi ja yritä löytää yhteinen tapa. Voit esimerkiksi katsella yhdessä kuvia.
- Lue kuuluvalla äänellä. Puhu yhdestä asiasta kerrallaan ja käytä tuttuja sanoja.
- Pidä välillä tauko ja varmista, haluaako hän vielä kuunnella.

Mitä tarkoittaa muistisairaus?

- Muistisairas ihminen ei aina muista kaikkia asioita. Hän voi unohtaa, mikä päivä tänään on, tai hän ei ehkä muista, missä hän on.
- Muistisairaus heikentää ihmisen kykyä toimia. Muistisairas ihminen saattaa tarvita apua monessa asiassa, esimerkiksi syömisessä, pukeutumisessa ja liikkumisessa.
- Kun ihmisellä on muistisairaus, hän ei aina löydä oikeita sanoja. Hänen voi olla vaikeaa ymmärtää puhetta.
- Muistisairas ihminen saattaa käyttäytyä eri tavalla kuin muut. Hän voi puhua omia asioitaan kesken lukuhetken. Hän voi toistaa samoja asioita monta kertaa.

Kun luet muistisairaalle ihmiselle

- Kun menet muistisairaahan ihmisen luokse, kerro kuka olet. Kerro myös, mitä aiot tehdä seuraavaksi.
- Istu hänen viereensä ja katso häntä silmiin. Puhuttele häntä nimeltä. Ole rauhallinen ja ystävällinen.
- Kun luet ihmiselle, jolla on muistisairaus, puhu kuuluvalla äänellä. Älä kuitenkaan huuda.
- Puhu yhdestä asiasta kerrallaan ja käytä tuttuja sanoja.
- Jos muistisairas ihminen unohtaa, mistä olitte puhumassa, muistuta häntä.
- Ole kärsivällinen. Jos hän ei jaksaa kuunnella, voitte jutella muista asioista. Anna hänen puhua omia asioitaan.